

บทคัดย่อ

โครงการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในตลาดนัดสีเขียวไทย เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน วิเคราะห์ข้อมูลฐานการผลิต องค์ความรู้การผลิต และการควบคุมคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ขององค์กร พัฒนาการเรียนรู้เพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในตลาดนัดสีเขียวไทย โดยขั้นตอนการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ จัดประชุมนักวิจัยและเตรียมความพร้อมให้กับนักวิจัยและคณะกรรมการตลาดนัด ประชุมสมาชิกตลาดนัดสีเขียวไทย เครือข่ายและภาคความร่วมมือพัฒนา ระยะที่ 2 ขั้นดำเนินการศึกษาข้อมูล ปฏิบัติการเก็บข้อมูลสมาชิกตลาดนัดสีเขียวและผู้บริโภค จัดเวทีสรุปและสะท้อนข้อมูล การศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับตลาด เวทีค้นหาแนวทางพัฒนาการเรียนรู้ ระยะที่ 3 ขั้นปฏิบัติการ กิจกรรมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้คณะกรรมการ สมาชิกเครือข่ายได้เรียนรู้กระบวนการตรวจสอบ กิจกรรมตรวจสอบคุณภาพแปลงการผลิตของสมาชิกเดือนละ 2 ครั้ง กิจกรรมการรณรงค์ตลาดนัดคนรักสุขภาพและสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค กิจกรรมผู้บริโภคเยี่ยมแปลงผู้ผลิต ระยะที่ 4 ขั้นสรุปผลการดำเนินงาน เวทีสรุปผลการดำเนินงาน

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมของตลาดนัดสีเขียวไทย เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานจากหลายภาคส่วนในสำนักงานเกษตรจังหวัดเลย สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเลย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดเลย ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตเลย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย มูลนิธิเลยเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน ร่วมกันดำเนินการจัดตั้งขึ้น ตลาดขายทุกวันจันทร์และวันศุกร์ เดิมมีเกษตรกรผู้ผลิตเข้ามาจำหน่ายในตลาดนัดสีเขียวไทยเพียง 10 ราย/กลุ่ม แต่ในปัจจุบันในตลาดนัดสีเขียวไทยมีสมาชิกที่แจ้งความประสงค์จะนำผลิตภัณฑ์เข้ามาจำหน่ายในตลาดสีเขียวไทยจำนวน 45 กลุ่ม แยกเป็นกลุ่ม พืชผักปลอดสารพิษ 30 กลุ่ม กลุ่มแปรรูปอาหาร 4 กลุ่ม กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) 9 กลุ่ม กลุ่มธงฟ้า 2 กลุ่ม และในแต่ละวันที่จัดตลาดนัดมีสมาชิกตลาดนัดสีเขียวไทยนำผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายไม่น้อยกว่า 30 ราย จากข้อมูลผลการเก็บแบบสอบถามเบื้องต้นที่มิวิจัยได้สรุปข้อมูลของสมาชิกตลาดนัดสีเขียวไทย มีสมาชิกตลาดนัดสีเขียวไทยส่วนใหญ่เป็นสุภาพสตรี อายุโดยเฉลี่ย 45-50 ปี อายุสูงสุด 84 ปี อายุต่ำสุด 27 ปี รายได้เฉลี่ย(ก่อนหักค่าใช้จ่าย) ต่อปีของสมาชิกตลาดนัดสีเขียวประมาณ 300,000-350,000 บาท/ปี รายได้สูงสุด จำนวน 600,000 บาท/ปี รายได้ต่ำสุดจำนวน 40,000 บาท/ปี ยอดจำหน่ายของสมาชิกในตลาดนัดสีเขียวไทย 3 เดือนย้อนหลัง เดือนกรกฎาคม 2554 ยอดจำหน่าย 231,100 บาท เดือนสิงหาคม 2554 ยอดจำหน่าย 169,820 บาท เดือนกันยายน 2554 ยอดจำหน่าย 205,460 บาท

สภาพปัญหาและปัจจัยที่มีผลที่เกิดขึ้นในการดำเนินการตลาดนัดสีเขียวไทยเลย ได้แก่ ปัญหาด้านสมาชิกตลาดนัดสีเขียวไทยเลย ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ปัญหาด้านสถานที่ ปัญหาด้านการตลาด

การเรียนรู้เพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในตลาดนัดสีเขียวไทยเลย นั้นตลาดนัดสีเขียวไทยเลยร่วมกับทางโรงพยาบาลเลย ทำการตรวจสอบคุณภาพสินค้าที่จำหน่ายในตลาดนัดสีเขียวไทยเลยทุก ๆ 2 เดือน และตรวจสอบหาสารตกค้างในกลุ่มสมาชิกและลูกค้าผู้บริโภคและประชาชนทั่วไป ทุกๆ 6 เดือน การจัดฝึกอบรมให้สมาชิกให้ความรู้ในการตรวจสอบเองเป็น และยังสามารถที่จะตรวจสอบให้คนอื่นในตลาดได้อีก ทำให้ผู้บริโภคมั่นใจในคุณภาพสินค้าในตลาดมากขึ้น ซึ่งก็หมายถึงยอดขายของสมาชิกมากขึ้น รวมทั้งรายได้ก็มากตามมา สมาชิกมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายหรือพิษภัยจากสารพิษตกค้างเป็นระยะๆและต่อเนื่อง ผู้บริโภคเยี่ยมชมแปลงที่ผลิต ทำกิจกรรมตรวจสอบคุณภาพแปลงผู้ผลิตทุก ๆ 3 เดือน การรณรงค์ตลาดนัดคนรักสุขภาพบริเวณตลาดนัดสีเขียวไทยเลย

องค์ความรู้ เทคนิคในการผลิตของเกษตรกร องค์ความรู้ได้จากการผลิตของเกษตรกร น้ำส้มควันไฟ ใช้สำหรับกำจัดพวกเพลี้ย ตัวหนอน ที่มีทางกลุ่มเราได้เรียนรู้ ทำเรื่องของน้ำส้มควันไฟ เพื่อมาใช้กำจัดพวกเพลี้ย ในสวน การทำที่ตัดแมลง วันทอง ใช้สำหรับ ดักล่อแมลง วันทอง ที่จะมาทำร้ายผลไม้ในสวน ทำปุ๋ยหมัก ถือได้ว่าใช้กันทุกสวน ฮอร์โมนไข่ ใช้บำรุงดิน บำรุงผัก ฮอร์โมนต้นกล้วย ที่ทำจากต้นกล้วย บำรุงดิน ทำให้ดินร่วนซุย เพิ่มออกซิเจน ใช้สมุนไพรพืชต่าง ๆ มากมาย นำมาฉีดไล่แมลงทุกสวน ที่ได้ทำกันมา

บทเรียนสำหรับทีมนักวิจัยท้องถิ่น ทีมวิจัยเกิดความรู้ความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน ได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้งยังได้ทราบข้อมูลและสภาพปัญหา และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน ของตลาดนัดสีเขียวไทยเลย ได้องค์ความรู้ ภูมิปัญญา เทคนิค ในกระบวนการผลิตของเกษตรกรผู้นำ ในหมู่บ้านเพื่อขยายผลเกิดทักษะจากการเรียนรู้ภาคสนาม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลฐานการผลิต และการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ในตลาดนัดสีเขียวไทยเลย ทำให้ทราบทัศนคติและมุมมอง ปัญหา ข้อเสนอแนะของผู้นำเกษตรกร สมาชิกตลาดนัดสีเขียวที่มีต่อตลาดนัดสีเขียวดียิ่งขึ้น